

Oskarshamn kommuns yttrande med anledning av SKBs Komplettering V och bemötande – oktober 2016

Innehåll

Inledning	1
Allmänt	1
Allmänt villkor (villkor 1).....	2
Buller (villkor 2)	2
Kemiska produkter och avfall (villkor 3).....	3
Damning (villkor 4)	3
Transporter (villkor 5).....	3
Kontrollprogram (villkor 6)	3
Buller under tiden för inkapslingsdelen (villkor 7).....	3
Utsläpp till vatten (villkor 8).....	3
Dialogforum (villkor 9).....	4
Återställningsplan (villkor 10).....	4
Prövotidsförfaranden och provisoriska föreskrifter	4
Förslag till bemyndiganden för Clink	5

Inledning

Oskarshamns kommun (nedan benämnd kommunen) lämnar härmed sitt yttrande med anledning av SKBs ”Komplettering V och bemötande – oktober 2016”, som inlämnats till Mark- och miljödomstolen. Kommunens synpunkter berör i huvudsak villkorsförslagen för verksamheten vid anläggningarna Clab och Clink.

Allmänt

Kommunens allmänna uppfattning är att SKB i sitt bemötande inte anger konkreta villkor kring hur man avser att utforma och driva verksamheten. I sitt yttrande gällande sakgranskningen, daterat 2016-05-09, framför kommunen behovet av tydligt utsagda villkor. Villkoren är en viktig del i det underlag som kommunen ska ta ställning till i samband med det kommande vetobeslutet.

SKB framför att deras redovisning baseras på en referensutförning av de planerade anläggningarna och att man inte vill ha detaljerade villkor som styr anläggningarnas utförning. Kommunen har förståelse för att detta medför fördelar i form av ökade frihetsgrader för SKB vid anläggningsutförning och drifrutiner. Kommunen anser emellertid att de villkor som kommunen föreslagit inte på ett avgörande sätt begränsar SKBs val av detaljlösningar.

De villkorsförslag som kommunen presenterat är av funktionskaraktär med syfte att begränsa negativ hälso- och miljöpåverkan; verksamheten kan med utgångspunkt från kommunens villkorsförslag i praktiken utföras på olika sätt. Kommunen menar att vid redovisning med referensanläggningar som grund, är motivet ännu starkare för tydliga villkor som ska säkra acceptabla hälso- och miljöeffekter av verksamheten.

Ett annat väsentligt argument för tydliga villkor är att löften och åtaganden som inte preciseras i tillståndet för verksamheten inte blir bindande för en annan ägare i det fall verksamheten övertas av annan juridisk person. Med de snabba förändringar av ägar-konstellationer som råder i en alltmer globaliserad ekonomi, finner kommunen att det finns risk för att framtida verksamhet kan komma att styras med lägre miljöambitioner än de SKB företräder.

Nedan kommenterar kommunen SKBs villkorsförslag i samma ordning som visas i SKBs bilaga K:1.

Allmänt villkor (villkor 1)

Kommunen anser att ansökan med beskrivningar ska kunna följas upp med det allmänna villkoret och att det inte ska råda någon tvekan om vad som krävs av tillståndshavaren. SKB hävdar, med hänvisning till att man redovisar referensanläggningar, att ordet *ska*, i stället för ordet *kan*, medför en detaljreglering av verksamheten. Kommunen ställer sig frågan vad det allmänna villkoret har för betydelse om verksamheten enbart *kan* genomföras. Med ordet *kan* krävs att olika alternativ redovisas så att åtagandena i beskrivningen blir konkreta för en utomståendes bedömning. I annat fall blir det svårt att vid tvistigheter kring verksamheten utläsa och tolka vad tillståndshavaren åtagit sig i ansökan.

Buller (villkor 2)

Kommunen framförde i sin sakgranskningsyttrande att den trafik som orsakas av SKBs verksamhet på Väg 743 i tillståndet ska omfattas av bullerkrav. Kommunen uppfattning är att transporterna är att anse som följdverksamhet och stöder sig på målet MÖD 2003:45. Kommunens lämnar följande förslag till villkorets lydelse:

Egna och av tillståndshavaren upphandlade transporter till och från anläggningen åläggs villkor gällande buller från vägtrafik vid bostäder. Villkoren ska tillgodose krav eller rekommendation från behörig myndighet.

Kemiska produkter och avfall (villkor 3)

SKB har tillmötesgått kommunens förslag.

Damning (villkor 4)

Kommunen har inga invändningar till SKBs förslag.

Transporter (villkor 5)

Kommunen accepterar SKBs förslag. Beträffande ”i första hand” anser kommunen att denna fråga ska regleras i kommunens förslag i villkor 9.

Kontrollprogram (villkor 6)

Kommunen har inga invändningar till SKBs förslag.

Buller under tiden för inkapslingsdelen (villkor 7)

Kommunen har inga invändningar till SKBs förslag.

Utsläpp till vatten (villkor 8)

SKBs villkorsförslag reglerar inte explicit förutsättningarna vid dimensionering av föreslagen dagvattendamm för sedimentation. SKB beskriver dock i bemötandet under avsnitt 9.10.1 att dammen ska dimensioneras för att klara minst ett 10-års regn. I SKBs rapport R10-20 ”Vattenverksamhet i Laxemar-Simpevarp” anges dammens yta till cirka 400 kvm. Vidare sägs i rapporten att: ”Dammens utlopp kommer sannolikt att utformas som en utloppsbrunn med oljeavskiljare”.

Kommunen anser att modern dagvattenrening under de kontrollerade förhållanden som Clink utgör omfattar både partikelfilter (t.ex. sandfilter) och oljeavskiljare. Kommunen anser att dagvattendammen efter sedimentationssteget ska innehålla ett partikelfilter, t.ex. sandfilter och oljeavskiljare.

Kommunen anser vidare att en ökning av flödesutjämnningen i dagvattendammen från ett 10-årsregn till ett 100-årsregn ska gälla med hänsyn till Clinks långa drifttid, 60-70 år och väntade klimatförändringar. Kommunen står fast vid sitt tidigare förslag till villkor för vattenhanteringen och anser att förslaget uppfyller elementära krav på hantering och rening av dagvatten. Kommunens förslag till villkorets lydelse är:

- *Utsläpp av spillvatten ska ske till OKGs avloppsreningsverk eller till annat reningsverk som uppfyller de vid var tidpunkt gällande kraven i ”Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (ABVA)” eller motsvarande branschöverenskommelse.*
- *För släckvatten från brand, som inte omhändertas inom kontrollerat område, ska säkerställas överledning till dagvattendammen.*
- *Dagvatten som leds till dagvattendammen ska före utsläpp till recipienten avskiljas från partiklar och förses med oljeavskiljare.*
- *Tillåtet innehåll av föroreningar i dagvatten före utsläpp i recipienten ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.*

- *Länshållningsvatten från arbeten i jord och berg ska före utsläpp renas om halterna överstiger de halter som fastställs för dagvattnet enligt förra punkten.*
- *Dagvattendammen ska dimensioneras och underställas driftförhållanden som medför att bräddning från dammen inte kan ske annat än vid ett 100-årsregn.*

Dialogforum (villkor 9)

Ett problem som kommunen tagit upp vid sakgranskningen är den långa tid som löper från det att tillstånd för verksamheten ges till dess att igångsättning av verksamheten sker samt verksamhetens långa drifttid. Kommunen har därför föreslagit att ”dynamiska villkor” bör utformas, dvs villkor som kan anpassas till samhällets behov framgent. I villkor 9 i SKBs bilaga K:1 formuleras villkoret ”Dialogforum”. SKBs åtagande är där att delge och föra en dialog kring lokal miljöpåverkan till följd av anläggandet och driften av Clink. Vidare ska en redovisning av forumets arbete ske i den årliga miljörapporten.

Kommunen finner syftet med dialogforum vällovt, men anser att ett dialogforum inte uppfyller krav på ett villkor i ett tillstånd. Villkorets syfte är att säkra miljöbalkens mål och tillämpningsområde. Vidare ska ett villkor vara så utformat att det inte råder någon tvekan om vad som krävs av tillståndshavaren.

Kommunen anser att formen, att efterhand samråda och förhandla i lokala miljöfrågor, möjliggör en anpassning av verksamhetens villkor under en längre tidsrymd. För att villkoret ska få en mening att avväga olika intressen, vilket miljöbalken bygger på, anser kommunen att villkoret bör utformas mer stringent och att namnet ”Dialogforum” bör övervägas att bytas ut mot t.ex. ”Förhandling i lokala miljöfrågor”.

Kommunens förslag till villkor är:

Tillståndshavaren ska med Oskarshamns kommun och behörig tillsynsmyndighet samt myndigheter som kommunen kan föreslå, minst en gång per år mötas för att avhandla lokala miljöfrågor utifrån miljöbalkens mål och tillämpningsområde. Inom ramen för dessa möten ska tillståndshavaren fortlöpande lämna information om sådana förhållanden i verksamheten som kan ge upphov till lokal miljöpåverkan eller som är av betydelse för kommunen. Tillståndshavaren ska svara för finansieringen av nämnda möten.

Med anknytning till villkor 9 hemställer kommunen om bemyndigande för berörd tillsynsmyndighet att föreskriva villkor, se nedan ”Förslag till bemyndiganden för Clink”.

Återställningsplan (villkor 10)

Kommunen har inga invändningar mot SKBs förslag.

Prövotidsförfaranden och provisoriska föreskrifter

Kommunen har i tidigare yttrande bifallit utredning över provotid gällande radioaktiva utsläpp till luft och vatten (punkt P1 respektive punkt P2 i bilaga K:1).

SKB anger att luftfiltret (punkt P1) ska vara av typen HEPA-filter, som är ett partikelfilter. EU-standarden klassificerar HEPA-filtren beroende på dess avskiljningsgrad av partiklar. Relativt stor skillnad råder mellan klasserna. Kommunen anser att punkt P1 ska innehålla uppgift om vilken standard på HEPA-filter som SKB avser att installera. Vidare anser kommunen, som tidigare, att filtret ska deponeras i SFR.

Förslag till bemyndiganden för Clink

Utöver SKBs förslag till bemyndiganden för utsläpp till vatten hemställer kommunen om bemyndigande enligt följande.

Behörig tillsynsmyndighet bemyndigas att föreskriva villkor inom ramen för miljöbalkens mål och tillämpningsområde rörande olika typer av lokala miljöfrågor avhandlade enligt villkor 9.